

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tuba Tragica, Seu Historiæ Horroris Plenæ Dominicis Per
Annum Concionatorio ritu aptatæ, Quibus ad oculum
ostenditur, quàm acribus pœnis flagitia proscindat
scelerum Ultor Deus**

Selhamer, Christoph

Norinbergæ, Anno Gratiaë M.DC.XCIX.

Concio XLVII. Dom. XXII. post Pent. Pravi pictores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52721)

CONCIO XLVII.
DOMINICA XXII. POST
PENTEC.

Cujus est hæc imago? Matth. 22.

Pravi Pictores.

Pt. AA. nemo mihi hodie vel obmurmuret, vel oblo-
quatur. Cogor justam crisin in nonnullos ævi no-
stri pictores exonerare, & in assecclas eorum, qui
quidem pictores non sunt, pravos tamen pictores
subinde grandibus elogiis exornent, ubi potius in eos tota
oris cacochymi vomica totis esset viribus eructanda. Non
ego hic loci de grandi abusu eorum loqui cogito, quò multa
sæpè sub aspectum ponunt, non prout historiæ aut facti veri-
tas requirit, sed prout illis hæc & hæc propria dicitur phanta-
sia. Credunt fortè illis licitum esse, quod omnibus aliis se-
vera lege prohibitum est, juxta tritum illud: *fingere concessum
est pictoribus atque poetis.* Si fictio ingeniosa non abludat ab
historia, nec inde damnum aliquod ad scandalum emergat, fi-
ctio non improbatur; secus? mutum est mendacium. Maxi-
mè tamen hic loci curandum est, ut ne quid Sacris affinga-
tur, quod vel sanctæ Veritati reclamet, vel sacris modestiæ
legibus contradicat, vel cultum Deo & Sanctis ejus debitum
mutilet, succidat aut penitus evertat. Explicemus nonnullos
vel inepti, vel idiotici, vel etiam scandalosi penicilli exempla.
S. Patri Hieronymo jubatum leonem appingunt, nec malè,
nec inconcinnè; ut enim Paulinus (1) testatur, ad Bethlee-
mitas olim venit horridus leo; quò visò cum omnes aufuge-
rent, abjecit se publicè ad S. Hieronymi pedes humilis leo,
M m m 2 eique

A.
Acerba
crisis jure
in pravos
pictores
exonerata.

(1) Paulin.
in Vit. S.
Ambros.

B.
Errant
multoties
in pingen-
dis Sanctis
maximè
S. Hier.

eique pedem obtulit dextrum, quasi diceret, en spinam Peter sanctissime, juva me & pedem libera paliurò, spinam extrahe, tenuit ocius porrectum pedem Hieronymus, & spinam extraxit, salvumque à se leonem dimisit; qui tamen, ut sui Sospitatori se gratum exhiberet, multo tempore agasone egit leo, asinos tutatus canis instar, medico suo identidem ablandiens, ut ostenderet, beneficium ingrato collatum non esse. Leo inquam iste rectè Hieronymo appingitur, sed cui bono ibi etiam expressus jacet purpureus Cardinalis pileus? fuit Hieronymus tantum Presbyter & Parochus in Bethleem, precor passim nuncupatur, Cardinalis nunquam fuit Hieronymus. Vixit Hieronymus Annò Christi 390. pileum autem Cardinalitium primùm introduxit Innocentius quartus Summus Pontifex Anno Christi 1244. ut quid ergò Hieronymo aptatur, quibus annis antè vixit octingentis, quam pileus ille ruber erigeretur? Non est de subjecto supponente pileus ille.

C.
S. Josepho.

S. Josephum Virginis Sponsum exhibent non juvenem, sed devexà jam ætate, planè canum, annis gravem, incanum, suffultum & quasi octagenariò majorem, cum tantum de illo præfagiret (2) Isaias: *juvenicum Virgine habitata*, quod Isaias juxta Lyranum & Cornelium à Lap. de Josepho et Deipara intellexit. Si ergò juvenis Conjugem duxit Mariam, unde tam repentè incanuit? & verò, quæ solatia, quæ vitæ subsidia, quæ peregrinationum levamenta à capulari bene vel accipere vel expectare potuisset Maria? nugæ, & non nisi pictorum rudes gerræ!

D.
S. Joannes
Evang.

S. Joannem contra Apostolum & Evangelistam totum juvenem pingunt, qui potius annis canuit. Obiit annò ætatis suæ nonagesimò nonò. Hunc quis floridæ mentis dicat juvenem, cui unus deest annus, ut totam annorum expectenturiam? Quod Marcus (3) de adolescente memorat, qui Christo captò dicitur aufugisse, *adolescens amictus sindone* (supra modo, id nullò modò ad Joannem devolvatur; quicumque is fuerit adolescens, Joannes certè non fuit, qui Christi ferè coætaneus fuit, uno vel altero anno minor Christo aut junior Christo. Ut quid ergò

ergo velut *adolescens* traducitur? dicitur adolescens ab anno 12. usque ad 21. cum quo anno incipit juvenus; Joannes autem tunc temporis jam egressus est annum trigessimum. Patet adeo toties pictores grandem solœcismum committere, quoties Joannem ita juvenem producant, qui annum propè attigit centesimum.

S. Andreæ crucem in manus dant oblongam; malè iterum & peccaminosè. Massiliæ Crux ejus honorificè asservatur & colitur, at illa tota quanta similis est Cruci, ex qua Christus pependit, ut Robertus testatur (4) Cenalis, ergo &c.

S. Martino Turonensium Episcopo passim anserem affingunt sine ulla ratione, sine ullo fundamine. In vita ejus à Sulpit. à Greg. à Surio & aliis conscripta nec pluma, nec littera de anserè reperitur. Si pro anserè Sancto huic lepus appingeretur, vitiò dari non posset pictura, quia in vita ejus expressè legitur, leporem à canibus exagitatum sub togam S. Martini tanquam ad asylum confugisse. Plurà de hoc anserè perperam Sancto huic appicto dixi ex instituto in Analog. Tub. p. 1. festo S. Martini.

Jubentur penicillò suo 12. Apostolos describere? describunt illos quidem, sed peccaminosè; vel enim ex duodecim Apostolis faciunt tredecim, vel si duodecim proponant, unus Apostolorum per illos excluditur, & ordinariè hæc etiam fors cadit super Matthiam ultimum, in Judæ stationem subrogatum. At quid peccavit Sanctus iste, ut suam nequeat stationem in Apostolorum Collegio tueri, locum nempe duodecimum? hinc totus error prognascitur, quia huic Apostolorum duodecimi etiam S. Paulum intrudunt, qui tamen Collegii hujus membrum non est, duodecim Christus in vivis vocavit, quibus etiam annumerari debet S. Matthias in locum Judæ post ascensionem Christi primùm successus. Paulus adhuc seriùs per vocem è celo tonantem conversus est, ut Acta loquuntur Apostolica. Duodecim Apostoli duodecim fidei articulos composuerunt, ubi tamen S. Paulus nihil penitus collaboravit, quia tunc adhuc Saulus erat Ecclesiæ persecutor. Curent adeo locorum Parochi, ne in ipsorum Ecclesia tam ineptæ Apostolorum picturæ irrepant, intruso Paulo, & excluso Matthia.

Mmm 3

Porro

E.
S. Andreæ

(4) Rob.
Cenalis in
op. de re
Gall.

F.
S. Martino

G.
SS. 12. A-
postolis

H.
Augustissi-
ma Dei-
Parente
Maria.

Porro graviter penicillò suò impingunt pictores, cum Augustissimam Deiparam repræsentant. Hic quidquid artis est, exprømant, ut Deus ac Deipara omnium cultui splendide proponatur. At sæpenumerò contrarium experimur. Quomò quàm ineptè Salutationem Angelicam describunt? quomò didè Nativitatem in stabulo Bethlemítico efformant? infill quidam pictores Divam Virginem, cum ab Angelo salutaretur, distentam exhibent rosariò recitandò. Ridete, quidquid do mi est cachinnorum, ludicram insulsiatam! quomodo enim cum fuderit Orationem Dominicam, quæ necdum erat composita idem liquet de Angelica Salutatione. An seipsam implorant? Cum Maria suam voluntatem Divinæ illigasset dicens, *ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, illo ipso momentò in Utero Virginis Deus Homo factus est, qui ut alii infantes in Utero gradatim crevit, donec orbis nasceretur. Hinc ut pictores expriment, pingunt in nubibus SS. Trinitatem, & inde per radios defluum nudum infantem, qui rectà Uterum petat Virginis Introire. At quis non videt, per hunc carnem infantem cælo defluum Valentinis, Apollinaristis & Gnosticis hæreticis latè fores referari, qui dicunt Deum è cælo secum jam corpus tulisse cœlicum & divinum in Virginis uterum, ut narrant Epiphanius (5) Irenæus (6) & (7) Justinus. At quomodo sic Mater erit Dei Maria, si carnem & sanguinem non habuit à Maria, sed etiam secum Deus jam è cælo detulit. Porro hac ineptissima & fidei nostræ palàm reclamante pictura ex umbris in lucem eruitur, & quasi ex orco resuscitatur Apollinarius illius jam tempore S. Aug. damnata secta, qui ausus est palàm effutire, Christi Corpus non ex carne & sanguine Mariæ, sed ex elementis compactum esse, unde corpus ejus plus dici mereretur phantasticum quàm verum corpus. Interim adhuc hodie in grandibus aris similes prostant picturæ, etiam apud illos quod jure mireris, qui omnium artium & scientiarum colunt, sunt idola & pænè adorari, quasi omnes scientiæ cum illis solennitè natae essent, & cum illis essent morituræ.

Cum Deipara in stabulo mundi Salvatorem peperisset, credunt aliqui rudes & in Sacris hebetes idiotæ idem Deiparam hoc in partu & puerperio accidisse, quod suis vident puerperis accidere

(5) S. Epiphanius hæreticorum refutatio 31.

(6) Irenæus adversus hæreses lib. 3. c. 11.

(7) Justinus Apolog. 2.

accidere pictores; ubi tamen iterum enormibus modis errant peccantque. Quæ benedicta est in mulieribus, plus quam omnes aliæ benedicta, imò gratis omnibus, plena & superplena, non debet trivialium feminarum choro inseri, multò minus cum illis comparari, quæ est supra omnes etiam Angelorum choros sublimata, Deo proxima. Aliæ omnes feminae cum enormi dolore filios pariunt, inde horridas corporis sordes, inter sanguinis & aquæ copiosa profluvia, clamores inter & ejulatus, cum enormi virium humanarum detritione. Filii eorum ut plurimum turpi illuvie fœdati in lucem veniunt, balneis primùm & repetitis lotionibus purificandi. Nihil horum affingi debet Virgini Matri puerperæ. Peperit filium suum Deipara sine ullo dolore, summo cum gaudio, sine ullo cruciatu. Sublatâ causâ tollitur affectus, ubi ergò conceptus fuit sine culpa, ibi etiam dari debuit partus sine pœna. Hanc rationem duo maximè Patres cum aliis omnibus fusè allegant, ex quibus modicam plagulam produco. Richardus Victorinus (8) sic loquitur: *sicut absque libidine concepit, sic absque dolore peperit.* Amedeus hæc (9) habet: *mulieribus in peccati pœnam dictum est in dolore parere &c. cum autem Virgo ceteris naturâ communicaret, non culpâ, & ab illuvie peccati originalis penitus munda esset, non sustinuit Justitia Divina innoxiam doloribus subjacere, quos peccatum parit.* Hinc à Virgineo partu isto procul etiam ablegari debent omnis sordium illuvies, omnia lavacra. Sordeant alia omnia puerperia, & fœtus è maternorum locorum sentina prodeuntes, densis fœcibus scateant, sibi que junctas habeant grandes spurcicias &c. hic tamen nihil horum somniatur. Prodiit ex Virgine Divinus Infans totus nitens, totus illimis, nullis sordibus delibutus. Matri Virgini nulla adhibita sunt fomenta; his enim nec opus habuit, nec ullo potuit titulo indigere, quæ meruit in uterum accipere, & nunc ex purissimo sanguine matris fotum & augmentatum luci dare meruit omnium Salvatorem. Hunc Salvatorem, & hanc integerrimam Salvatoris Matrem talis partus talis decuit ortus, qui & in se haberet humanæ substantiæ naturam & humanæ carnis inquinamenta nesciret. Audiatur hic loci unus adhuc Pater Chryso-

(8) Rich.
Vict. l. 1.
de Emman.
c. 10.
(9) S. A-
medeus
hom. 4.

(10) S. Pet.
Chryso.
orat. de s.
unde hæret. c. 57.

unde sordes in Virgine Matre, ubi non est concubitus cum matre patre? stulte, unde sordes in ea, que nec concipiendo laborum, nec pariendo perpessa est dolorem? Ipsa hæc mater, ut ex-

(11) Luc.
2.

prelsè memorat Evangelista, (11) filium suum pannis involvit & in præsepe seu rurales cunas reclinavit: ipsa cum Sanctissim Josepho & præsentibus Angelis Jesulum curavit, ipsa Parens purissimo lacte suo suum filium lactavit, sine adjuce, sine auxiliatrice femina. Sic passim SS. PP. loquuntur

(12) S. Cypr.
Ser. de nativ.

(12) S. Cypr. S. P. (13) Hier. S. P. (14) Athan. & alii sine numero. Ut quid ergò hic iterum crudi pictores Deiparam in lecto collocant, quasi enixu suo oppidò esset gravata, exhausta & detrita? quid decumbenti oppingunt obstetricem jam capite cervical supponentem, jam ad vires fessæ ac defatigatæ re-

(13) S. Hier.
l. cont.
Helvid.

randas, & juscula & forbitiunculas parrigentem? quid opus hinc & operosis lotionibus? ubi nullus est in matre dolor, nullæ sordes unquam locum habent tam in puero quam in matre illius? apage has feminas a Virgineo partu? ignorant Sancti hujus Puerperii decora, qui penicillò tam insullo Nativitatem Domini depingunt; se ergò ritè instrui patiantur & erubescere, ne cum volunt Deiparam extollere, eam potius deprimant ac probrosâ lue aspergant. Ad hunc partum nemo trahi debet nisi ipsa Deipara, Josephus & administratorii Spiritus Angelici soli DEO recens nato serviunt, alii omnes digni non sunt, qui hunc Divinissimum Infantem manibus suis atrectent. Scilicet iterum expressè loquitur. Athanasius: *non permittit Deiparam quemquam impuris manibus atrectare partum ab omni latro purum.* Puræ manus erant, quas habuit ipsa Virgo, Nutritrix Joseph, ac Deo dilectus Senex Simeon, nec non Angeli præstantes corpus ex nubibus conglobatum induti.

(14) S. Athanas.
Ser. de Nativ.

Unum adhuc restat supinæ asinitatis palpabile argumentum, quod sicut pravis pictoribus non possum condonare, & dissimulare non ausim, quia id in probrum cedere video Augustissimæ Virginis ac Dei-Parentis Mariæ. Arguitur per illos Regina Martyrum peccaminosæ pusillanimitatis, quasi suam Voluntatem Divinæ nunquam didicisset conformare, quod utique grande dedecus est, si Deiparæ per ripaldos pictores afficitur. En ut pingunt crucifixionem CHRISTI? juxta illorum penicilla

penicilla modicum sanè ex ea crucifixione honorem reportat Deipara. In Maria nihil unquam molle fuit aut femininum, nihil ita varium & mutabile, nihil ita timidum & propè desperandum. Nullà fortunà se passà est fascinari, nullò infortunio perturbari. Suam voluntatem Divinæ modò semper omnium perfectissimò copulavit & innodavit. In ea nihil erat inordinatum, nihil flecti cereum, nihil fractum aut emarcidum. Ut quid ergò hic denuò luridi pictores tam impetuosè in Deiparam suam evibrant penicillum, cum Filium ejus in crucem actum repræsentant? Cur Deiparam pingunt ex deliquio & animi pusillanimitate humi defluam, quam aliæ mulieres balsamò inunctam erigant & corroborent? quantos hic loci tumultus excitant imperiti pictores ut summum in Deipara dolorem foris exprimant? An tanta Virgineæ mentis abjectio Cœli deceat Reginam & ejus fortitudinem invictam, hæc forma indigna est cœlesti robore virginei pectus, & voluntatis perennibus clavis Divinæ Voluntati affixæ. Audiant fugati nominis pictores, quid Pfellus doctiori penicillo suo Deiparæ (15) adscribat: *Verbi Mater Animatum illud Virutum omnium exemplar, inolet quidem supra quam dici potest, simulq, eodem tempore contabuit & tantum non vitam deposuit; retinet tamen gravitatem in arumnis, anhelat sed remissè; suspirat sed intimè, & ita, ut nec auribus audiatur. Stet nihilominus concinnè seipsam componens, & in anima intima mentem dirigens, neque ad filium oculos erigit, neque oculos aliò avertit &c.* En ideam, en formam Virginis sub Cruce stantis, cùm in Crucem Christus ageretur; stantem sub cruce Deiparam exhibet Scriptura; eam qui sedentem repræsentat vel jacentem, Spiritui Sancto in faciem contradicit, qui de Sponsa sua Virgine intemerata expressè (16) meminit: *stetit juxta Crucem Maria*, tota fortis, & magnanima in Dei Voluntatem perfectissimè resoluta, non sedit, non jacuit, quasi mente mota, & doloribus oppressa. Absit hæc figura procul à Deipara, Deiparæ tantoperè injuriosa, & probrosa figura. Quidquid etiam ex Palæstina producit, ubi casus hujus & spasmî memoria recolitur, nugis & fucis cassa fictio annumeretur. De hac Matris heroica statione rectè in Lucam meminit (17) Ambros. *sta*

(15) Mich.
Pfellus
Orat. de
pass. Dom.

(16) Luc. 2.

(17) S. Am-
bros. in

Nnn

bat

Luc. & in
Orat. de
obitu Va-
lentiniani,
ac de in-
stit. Virg.
6, 7.

*bat Sancta Mater juxta Crucem filii & spectabat unigeniti
passionem, stantem lego, stentem non lego. Viris fugientibus
stabat insrepida, qua peremptorem non timebat, pendebat in
Cruce Filius, Mater plus quam Martyr prompta stabat passi-
mori.* Stabat sub Cruce velut altera illa Machabæorum Ma-
ter, & oculis irretortis, animo tamen acerrimè vulnerata, mo-
rientem filium spectabat, in omnibus Deo & Divinæ illius
voluntati addictissima, cum sciret, è Christi Cruce Deo sum-
mam gloriam, toti hominum generi æternam salutem pro-
gnascituram. Stabat contra omnes Judæos, contra omnes pla-
riscos, imò contra omnes orci diabolos inexpugnabili fortitu-
dine, infracta, imperterrita, inconcussa, quia novit, hanc esse
Supremi Numinis Voluntatem, cum nostra salus aliter reparari
non esset, nisi ut homo Deus pro homine reprobò moreretur,
& fato suo nos ad vitam revocaret cœlestem. Res sua
mira & prodigiosa! cœlorum axes contremiscunt, metu concu-
sa tremiscit terra, totus orbis tremula vertigine convolvitur,
nutant petræ, & dum Crucis vexillum in altum sustollitur, so-
lis etiam splendor obnubilatur, densæ cadunt tenebræ, ac ter-
ram pulla veste obvelant, fatiscunt creaturæ valido dolore pro-
cussæ &c. sola Virgo Mater stat immobilis, stat imperterrita,
stat omnis casus expers, semper ad DEUM, semper ad cœlum
erecta. Cum Ethnici olim Constantiam pingerent, Virginem
pinxerunt supra rupem stantem, undique maris fluctibus allu-
sam cum hac epigraphe: *eadem sum semper.* Stat Maria in
Calvariæ monte undique doloribus cincta, sed insultantibus do-
lorum fluctibus *illa semper eadem*: filius ejus tanquam seductus
comprehenditur, & arctè vinculatur, flagellatur; & *illa semper
eadem*, coronâ ex paliuris contextâ redimitur, latro Barrabas
liber dimittitur, Christus innocens cruci affigitur, & *illa semper
eadem*, juxta Crucem stat heroina; dirâ lanceâ in Cruce trans-
verberatur, & *illa semper eadem* stat interrita, prompta fili-
vitâ exturbato oculos claudere, sanguinem extergere, plagam
purgare, corpus inungere, ut inquit (18) Birgitta. Ah! quam
longè à nobis hæc exulat tolerantia! nos vel levis pulvisculus nos
mi dejicit! nos amariuculum verbum exacerbât! nos vel obli-
quus oculorum aspectus excruciat! nos quævis purifica-

18) S. Birg.
l. 4. revel.
20.

ra irritat! nos quilibet labor territat, & ad multiplices quærelas instigat! nos omnis acerbus casus & tristior fortuna enervat! O vel umbram fortitudinis suæ sub Cruce stans Deipara in nos molles & delicatos homunciones devolvat!

At nostros ad pictores revertimur, cum quibus hodie totum nobis negotium est. Dicant *cujus est imago hæc?* quâ SS. Cœlites depingunt? Volunt horum cultum & gloriam promovere? pingant illos prout ratio exigit, Veritas & Scriptura; prout pingi eos volunt Sancti Patres, sine probro, sine veri dispendio, sine scandalo. Illos ego pictores intelligo, quibus Deus sæpe graviter læditur; quibus Sancti Cœlites injuriantur; quibus imperitæ plebi ac cereæ juventuti grande scandalum præbetur, unde numerô pænè innumerô in orcum deturbentur. *Cujus est hæc imago*, cujus ex aspectu tot cœlo suo exciderunt? horrenda res, dolenda res, pictorû pravitate hõc ævò tam enormiter auctâ esse, ut ne quidè stygiò penicillò suo Deiparæ parcant & Virginum cœlestium Choro. Hè quàm luridè, quàm liberè ac dissolutè, quàm scandalosè ibi est depicta Maria! quàm luxuriolo ritu illa in ara prostant Virgines pro fide, pro virginitate gladiò cæsæ Martyres Catharina, Agnes, Barbara, Margaretha &c. nunc velut infames lupæ, putentes lamizæ, ad luxum & luxuriam comptæ pellices, quas nullus castior oculus intueatur, publico cultui proponuntur, pfui propudium vel ab ipsis olim Ethnicis reprobatur; hoc sub titulo has tabulas pridem removit & ignibus exussit Michaël Merspurgenfis Episcopus. Audiatur quid de his tabulis suo in Catech. (19) loquatur: *plus quàm ethnicum est, in Ecclesiis Christianis Divorum Cœlitum imagines tanta cum lascivia, tanta cum petulantia, tanta cum vanitate depingi, hæud secus, quàm si publica turpitudinis scortafuissent.* Ipsi gentiles execrati sunt tabulas hæc, & illas prentent Christiani. Sic Propertius (20) *illa tabella rudes juvenum corrupit ocellos.* Aristoteles hæc suis in politicis (21) præscripsit: *cùm dicere quidquam turpe interdiximus, clarum est, quòd etiam aspicere turpes picturas prohibemus. Sit ergò cura Magistratus (pergit Arist.) nullam nec picturam, nec statuam esse, & alium rerum imitricem.* Hæc ex orco clamant ethnici; sed quis audit hos clamores? summi & ad urnam versandam promoti Grandes ipsi sæpè ambulacra & cubicula sua his tabulis opplent. At

I. SS. Virgibus.

(19) Mich. Ep. Constant. in Catech.

(20) Propert. l. 2. eleg. 6.
(21) Arist. 7. polit. c. 17.

K.
Pravæ pi-
cturæ pro-
feribantur.

L.
Causant
damnati-
onem.
Probatur.
Hist.

(22) Vega.
palæst. 17.

Cert. 18.

(23) Thom.
Sanch. l. 9.

de matr.
disp. 46.

(24) Azor.
t. 2. l. 12.

c. ult. q. 9.

(25) Arias.
de mort.

(26) Sayr.
clav. reg. l.

8. c. 7. dub.

11. n. 30.

(27) Bonac.
de Matr.

q. 4.

(28) Possev.
de pict. c.

25.

(29) Olaus.
l. 15. c. 11.

(30) Beierl.
t. 9. theat.

(31) Vil-
leg. in S.
Lutgard.

(32) Rayn.
in Erotem.

(33) Veg.
pal. 17.

Cert. 18.

cur sæpè Sacri Sanctos Cœlites suis in Ecclesiis turpibus penicillis
prostitui patiuntur? cur non ex oculis remouent patens scanda-
lum? Possẽm ego tales Ecclesias signare, quos hircini adeunt le-
nones, ut pravâ Cœlitum malè pictorum formâ se oblectent; sed
famæ parco, licet & hanc possẽm prostituere, sicut ipsi Sanctas
prostitui ferunt, reboante conscientia. Quæ oratio fuerit, quam
coram ita impudicis Virginum formis expediunt peregrini? hic
nempe totam pietatem orcus ridet, cui apprimè suis cum tabulis
hisce seruiunt iascivi pictores. Ah quam rationem dabunt Deo,
qui has icones ita petulanter vel penicillo effigiant, vel in cera,
faxy, aut ligno eformant, aut imperant efformare; tales etiam
artifices suo in districtu fovent, amant, tolerant! O scimus i
Deo lascivam cogitationem focus puniri sempiternis; at ubi plures
hujusmodi cogitationes excoquantur quàm coram tabulis istis
segniùs irritant animos demissa per aures, quàm qua sunt oculis
subjecta fidelibus &c. volat verbum sed manet alta mente repo-
situm, quod per oculos in præcordia penetravit. Hæc imaginum
colluvies rectè à Vega (22) *reti stygio* comparatur, quo innumeri
orco transmittantur. Si *stygium rete* talis est pictura, rectè ho-
jusmodi pravyos pictores *stygios pellicum aucupes* nuncupabis &
unà illos, qui tabulas tanti scandali feraces palam suspendunt.
Hæc causa est cur talium iconum pictores, & earum suspensores,
fautores, productores, promotores *peccati mortalis Schola argu-
ant theologica, quia sic proxima occasio pluribus in peccatum et
in orcum prolabendi offertur.* Sic in terminis loquuntur Sanchez.
(23) & (24) Azor. Arias. (25) & (26) Sayrus. Bonacina. (27) & (28)
Possevinus. Olaus (29) & (30) Beyerlin. Bernardinus (31) Vil-
legas. Theophilus (32) Rayn. Christoph. (33) Vega & (34) Ro-
Hem totam duodecadem doctissimorum Virorum & Doctorum
qui harum turpium imaginum patrônos cœlò excludunt, quia tur-
pissimi peccati mortalis redarguunt. An num etiam hætenus dicta pa-
pabili exemplo suffulciam? votis pareo. Audiatur proin ad abun-
dantiam paucis, quod suis Dom. Englgrav. (35) inseruit.
Fuit vir magna religione & vitæ sanctimoniâ conspicuus
qui cum grandem dæmonum turbam in ædes Magni alicujus Do-
mini penetrâsse vidisset, mox & ipse infecutus, vidit eminus, eos
nuda

(34) Roa. in lib. statuum, (35) Englgrav. dom. 4. quadrag. 1.

nudæ cuidam tabulæ muro appensæ incensum offerre. Sacris exorcismis adjurati fassi sunt, ab hac una tabula se plus lucri recipere, quàm tota ex urbe dispersim sumpta. Territus hõc nuntiõ, exposita rei serie, domus illius Summatem monuit patronum, rogans obsecrans, ut picturam illam focus committeret, cujus causa tot in orco arderent. Risit more politicis recepto hæc monita Grandis & visionem somnio adscripsit. Redibant altero die magnò numerò diaboli; at cum eos iterum pius explorator vir accepta sequeretur, ecce vidit Grandem illum ante nudæ Veneris imaginem prius thure cultam à dæmonibus in frustra discerpi, eumque cum anima & corpore per fenestram ad orcum raptari.

En pictores hæctenus signati, & turpium picturarum fautores patroni, quid mali pariant icones scandalosæ! en ut in ædes diaboli provocentur, & Deus ipse pravitatem ulciscatur, quâ tot animæ seducuntur. Singuli tabulas & icones suas domi explorent, & ex singulis quærant *cujus est hæc imago?* & hæc & illa statua, icon & pictura? hanc quæstionem non tantum forment pictores, sed & calcographi, ossigraphi, statuarii, latomi, murarii, gypfarii, figuli, cerographi, sculptores, figuli, aurifabri & phrygiones. Si eorum picturæ aut cœlaturæ illam, quam animo circumferimus, maginem extinguant, væ illis imaginum fabris, emptoribus aut patronis! quotquot ex harum pravo aspectu prava concipiunt defideria & graviter peccant, audient illud (36) *sanguis ejus de manu tua requiretur*, qui has icones elaborasti, vel aliorum oculis obtrufisti, pari poena cum damnato multaberis &c. quod à singulis pium Numen avertat!

Amen.

Nnn 3

CON-